

pisy §§ 53—58 citovaného lesního zákona, jež byly sice výslovně zachovány v platnosti předpisem § 8 zákona ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák., aniž byly však na závažně větší rozsahu pravomoci upravené tímto zákonem pro všechna odvětví zemědělství. Tento zákon platí podle § 1 i pro Moravu, ano bylo § 1 zák. z 29. května 1887, čís. 75 z. zák. nařízeno, jaký odznak mají hlídači zřízení pro ochranu lesů nositi, by byli považováni za veřejné hlídače ve smyslu citovaného říšského zák. čís. 84/1872. Podle § 6 tohoto zákona má hlídač (hajný) i kromě případu, kde byl někdo při skutku samém přistižen, právo lidem, kteří jsou zjevně podezřelí, že spáchali trestný čin na věcech jemu k dohledu svěřených, nebo že takový trestný čin připravují, odejmouti věci, které pravděpodobně z takového trestného činu pocházejí, nebo kterými měl býti (byl) takový trestný čin vykonán. Zákon neomezuje výkon tohoto práva na obvod, pro který jest hlídač ustanoven, a jest mu je přiznati též obzvláště v bezprostředním okolí služebního obvodu, an podle ustanovení § 3 čís. 2 téhož zákona je hlídač (hajný) k mnohem intensivnějšímu zákroku, k zatčení neznámého škůdce oprávněn, přistihne-li podezřelou osobu na cizím pozemku nebo na blízku věcí jeho dohledu svěřených (srovnej rozh. čís. 2458 sb. n. s.). Proto rozsudek právem shledává služební výkon lesního hajného M-a v tom, že odebíral na samých hranicích svého revíru (služebního obvodu), třebaže již v sousedním lese Anny A-ové pilku stěžovateli, který byl důvodně podezřelý z krádeže stromku, spáchané v lese svěřeném dohledu hajného M-a.

Čís. 4265.

Nedbale jedná a škodný výsledek z jednání zavinuje podle § 335 (337) tr. zák. každý, kdo poznává neb alespoň může poznati, že jeho jednání je s to, by způsobilo nebo zvětšilo nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí.

Pro pojem nedbalosti se nevyžaduje poznání (možnost poznání), že z jednání nebezpečí skutečně nastane, nýbrž jen poznání (možnost poznání), že z něho nebezpečí nastati může.

Nedbalost není vyloučena ani, předpokládá-li pachatel, že nebezpečí z jeho jednání hrozící nenastane, ano bude jeho vzniku zabráněno buď opatření osobou, již nebezpečí to hrozí, nebo tím, že jiný splní svoji povinnost, onomu nebezpečí čelící.

Otázka příčinné souvislosti a otázka zavinění (nedbalosti) jsou otázkami smíšenými.

(Rozh. ze dne 17. září 1931, Zm II 433/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 22. října 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku prvé stolice zmatečnost podle § 281 čís. 5 a čís. 9 písm. a) tr. ř., avšak nezdařilo se jí prokázati ani formální vadnost, ani právní mylnost rozsudečných závěrů, jež jsou podkladem kladného výroku o vině. Povšechně jest připomenouti, že jest přesně oddělití otázku příčinné souvislosti od otázky zavinění (nedbalosti), a že ta i ona otázka jsou otázkami smíšenými, takže lze odpověď rozsudku na tu neb onu z nich napadati i po stránce formální (ovšem jen v mezích § 281 čís. 5 tr. ř.), i po stránce právní — ovšem jen dokazováním, že rozsudek nedbal v úvahách o té či oné otázce všech právních hledisek k ní se vztahujících, nebo se v nich řídil hlediskem právně mylným. Rozhodovací důvody uvádějí, že bylo povinností stěžovatele, by zastavil také sám s lokomotivou u kovární, před níž zůstal státi zadní vůz soupravy, a čekal na signál posunovače P-a k další jízdě, že však stěžovatel nezůstal státi a jel bez tohoto signálu dále, a že by nebylo došlo k nehodě, kdyby se byl stěžovatel držel onoho předpisu. Poslední částí tohoto výroku jest zjištěna příčinná souvislost mezi jednáním, z něhož jest stěžovatel viněn, a nehodou H-ovou. Tomuto zjištění nevytýká stížnost formální vadnost (§ 281 čís. 5 tr. ř.) po zákonu; pouhým popřením příčinného vztahu je neodstraní. V právním směru (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.) je poukaz na neopatrnost H-a s hlediska otázky příčinné souvislosti pochybený. Třebaže nelze pochybovati o tom, že by k nehodě nebylo došlo, kdyby byl H. dbal výstražného znamení stěžovatelova a blízcího se vlaku, a nebyl vstoupil na koleje, je rovněž nepochybné, že by k nehodě nebylo došlo, kdyby lokomotiva (souprava) nebyla udržena stěžovatelem v pohybu. Jde o souběh dvou příčin téhož výsledku, z nichž jednání poškozeného má povahu náhodné (s hlediska stěžovatele) okolnosti, za níž stěžovatel jednal; taková příčina neruší však podle druhé věty § 134 tr. zák., citovaného v § 335 tr. zák., předpoklad, že nehoda vzešla též z jednání stěžovatelova. Není-li však závěru, že nehoda H-ova vzešla z jednání stěžovatelova, o sobě na závadu ani to, že byla nehoda spoluzpůsobena současným jednáním poškozeného, jest pro závěr ten tím bezvýznamnější, zda bylo jednání poškozeného více či méně neopatrné (nedbalé), takže jest lhostejno, že poškozený nedbal výstražného znamení stěžovatelova a že by byl (jak stížnost tvrdí) neuposlechl ani výstražných znamení, jež by byl dával P., kdyby se byl nacházel skutečně před strojem (před soupravou). Nedbale jedná a škodný výsledek, jenž pak z jednání vzešel, zavinuje podle § 335 (337) tr. zák. každý, kdož poznává neb alespoň může poznati, že jeho jednání je s to, by způsobilo nebo zvětšilo nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí. Jest tedy o nedbalosti jednotlivce uvažovati zvláště bez ohledu na případnou současnou nedbalost jiných osob účastněných, a úsudek, že jednatel jednal nedbale, není nikterak dotčen zjištěním, že současně jednala nedbale i jiná osoba, po případě osoba pak poškozená. Proto není ani v souzené trestní věci kladnému výroku o vině stěžovatelově na újmu, že a jakou měrou jednal

nedbale svědek H., a nebyla by mu na újmu ani okolnost, že snad nedbale jednal i spoluobžalovaný P. Pro pojem nedbalosti se nevyžaduje podle jasného doslovu § 335 tr. zák. poznání (možnost poznání), že z jednání nebezpečí skutečně nastane, nýbrž jen poznání (možnost poznání), že z něho nebezpečí nastati může. Nedbalost není tudíž vyloučena ani, předpokládal-li pachatel, že nebezpečí z jeho jednání hrozící nenastane, ano bude jeho vzniku zabráněno buď opatrností osoby, již nebezpečí hrozí, nebo tím, že jiná osoba splní svoji povinnost, nebezpečí čelící. Takový předpoklad pachatelův jest jen nadějí, že bude vzniku skutečného nebezpečí, které hrozí z jeho jednání, zabráněno přístupem dalších událostí, závislých arci (mimo na jiných okolnostech) zejména na vůli, ostražitosti a svědomitosti jiných osob, jichž si pachatel nemůže býti nikdy zcela jist. Proto nezáleží na tom, že stěžovatel — jak stížnost tvrdí bez opory v rozsudečných zjištěních — předpokládal, prý důvodně, že nebude nikdo přecházeti tak neopatrně přes koleje, jak činil poškozený H., a dále, že se i posunovač P. zachová podle předpisu, že půjde před lokomotivou (posunovací soupravou) a bude dávat výstražná znamení. Pro otázku, zda jednal nedbale stěžovatel, jest rozhodné jen, zda věděl (neb alespoň mohl věděti), že (nezachování známého mu a platného předpisu) pokračování v jízdě bez zastávky u kovárny a bez signálu P-ova může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí. Toto vědomí stěžovatelovo jest rozsudkem zjištěno, aniž jest mu v tomto směru vytýkána formální vadnost; jmenovitě jest ono zjištění obsaženo ve slovech: »muselo mu býti povědomo, jaké následky to může míti, když se přesně nedbá předpisů platných pro provozování jízdy na železnicích, jmenovitě v továrně, kde mnoho lidí chodí«; tím jest znak nedbalosti stěžovatelovy opodstatněn způsobem vyhovujícím správnému výkladu zákona. Dalších zjištění, najmě že stěžovatel věděl, že spoluobžalovaný P. není na místě, kde měl býti podle předpisu, nebylo třeba, takže nelze důvodně rozsudku vytknouti ani po stránce právní, že znak nedbalosti jest nedostatečně opodstatněn, ani po stránce formální, že není zjištěno nebo že nejsou uvedeny důvody pro to, že stěžovatel věděl, že posunovač P. není na předepsaném mu místě, přesněji, že nečiní, co bylo jeho povinností. Ve vývodech právě vyvrácených vytýká stížnost i, že jest jen domněnkou, nikoliv přesným zjištěním a že není odůvodněn výrok rozhodovacích důvodů, že se velice podobá pravdě, že si oba obžalovaní již při odjezdu to všechno se zabrzděním vagonu před kovárnou tak představovali, jak se to také stalo, že totiž obžalovaný S. vůbec nezůstane státi a obžalovaný František P., nedaje znamení, ho pak doběhne. Než skutečnost takové dohody mlčky nastavší jest pro posuzování viny stěžovatelovy bezvýznamná, ana ani taková dohoda nemohla ho zprostiti — jak rozsudek správně podotýká — z povinnosti řídit se předpisem pro stěžovatele platným, jehož účelem je právě, by upozornil súčasťněné osoby, že z jeho nezachování může nastati nebezpečí pro právní statky zákonem chráněné. Stížnost je ve směru formálním i právním neodůvodněna a byla proto zavržena.